

بیقشی دے جنگلاں وچ کم کرن والے ورکراں لئی کم دے حالات
سُرکھیت بناؤن دی منگ

کم دوران گنہیر زخمی ہون جاں مارے جان دے واکیات وچ
وادھے نوں مدے نظر رکھدے ہوئے بریٹیش کولنیا دے ون
مزدور سرکار توں منگ کر رہے ہن کہ کم اتے اوناں
دی سلامتی یقینی بنائی جاوے۔ اس سال بیقشی دے جنگلاں وچ
کم کردے ۲۷ مزدور مارے گئے اتے ۵۸ گنہیر روپ وچ زخمی
ہوئے ہن۔

یونائیٹڈ سٹیل ورکرز دی ۲۱۷۱ لوکل نے، جو تگ-ورٹی جنگلاں
وچ کم کردے مزدوراں دی نمائندگی کردی ہے، ہن جہے اک
متاع پاس کیتا ہے کہ کم اتے ہن جدوں وی کسے ورکر
دی موت ہوئی تاں جنگلات دی اجاریداری توں مزدوراں دی سُرکھیا
دی منگ کرن لئی ساری لکڑ صنعت وچ اک دن دی ہڑتال
کیتی جاوے۔ یونائیٹڈ سٹیل ورکرز دیاں ہور برانچاں نے وی
ایہو جہے متے پاس کیتے ہن۔ یونیئن نے منگ کیتی ہے
کہ جنگلات وچ کم کردے کسے وی مزدور دی موت ہون اتے
سرکار اک لازمی عدالتی جانچ دے ادیش دیوے۔

بیقشی دی لکڑ دی صنعت وچ کل نیبے ہزار مزدور کم
کردے ہن جہدے وچوں اٹھائی ہزار جنگلاں وچ کم کردے ہن۔
انہاں وچوں سن ۱۹۹۳ توں لے کے ۲۰۰۲ دے دوران ۲۵۰
مارے گئے اتے ۹۱۸ گنہیر روپ وچ زخمی ہوئے۔ جنگلات صنعت

وچ گنہیر زخمی ہون دی در بیقشی دیاں ہور صنعتاں دے
مُقابلے چھ گناں زیادہ ہبے اتے موتاں ہون دی در دوجیاں
ساریاں صنعتاں نالوں دس گنا زیادہ ہے۔ مزدوراں دی یونیئن
ولوں کروائے گئے اک سروے انوسار لکڑ صنعت وچ کم کردے
کل مزدوراں دا ۷۷۵ توں وی اُپر حصہ کم کردیاں کوئی
نہ کوئی سٹ ضرور لوا بہندا ہے۔ ایہدے وچ اوہ مزدور
شامل نہیں جنہاں دیاں سٹاں نے اوناں نوں مڑ کے کم
تے آؤن جوگے نہیں رہن دتا۔

رگھ وڈھ کے سٹن والیاں مزدوراں دے سبھ توں بہوتیاں
سٹاں لگدیاں ہن تے موتاں وی بہوتیاں اوناں دیاں ہی
ہوندیاں ہن۔ ۲۸ ہزار جنگلات مزدوراں وچوں رگھ وڈھن
والے مزدور بیشک کجھ گُو ہزار ہی ہن پر پہنڑ ہون
تے مارے جان دے پچی فی صدی حادثے اوناں نال ہی ہندے
ہن جو سبھ توں پہلاں جنگل وچ جاندے ہن تے ہتھاں
نال درختاں نوں وڈھ کے سڈدے ہن۔ اوئناریو، کیویک
اتے بیقشی دے اندرونی ہسیاں وچ تاں ایہ کم بہوتیا
کر کے مشیناں ہی کردیاں ہن پر ڈھلائاں والے خطرناک علاقیاں
وچ، جوین کہ بیقشی دے تٹ-ورقی جنگلاں وچ، ہالے وی ایہ
کم مزدور ہتھیں ہی کردے ہن۔

۲۲ ستمبر نوں، ویسٹرن فالرز ایسوسی ایشن (ڈبلیوقایفقیق)، جو
بیقشی دی جنگلات صنعت وچ ٹھیکیداراں بطور رگھ وڈھن دا

کم کرن والیاں نے ۲۰۰۱ وچ بنائی، نے اک پریس کانفرنس
 کر کے اک رپورٹ پرکاشت کیتی تے کیہا کبریٹیش کولنبیا
 دے ون مزدوراں نال ہندے حادثیاں وچ وادھا کرن والے تے
 آتے اوناں نوں گھٹاؤن دے اُپاء کیہ ہن کم دی تہاں
 دا اک نظریعہ۔ اس رپورٹ نوں ڈبلیوقایفقئیہ دے عہدیدار
 مائیک میکن نے ڈبلیوقایفقئیہ دے میمبر کامیاں نال کیتیاں
 لمیاں چوڑیاں ملاکاتاں دے ادھار تے لکھیا ہے آتے
 جنگلات نال سبندھ رکھن والے ہور کئیاں دے وی وچار لئے
 ہن۔

رپورٹ بیقشی دے لکڑہاریاں دے کم دے خطرناک حالات نوں
 ننگیاں کردی ہے، انہاں حالات دے کارن ول اشارہ کردی
 ہے آتے تجویزاں پیش کردی ہے کہ ایہ حالات بہتر کیویں
 بنائے جا سکدے ہن۔ جنگلات صنعت وچلی اجاریداری دا پردہ
 فاش کردی ایہ رپورٹ دسدی ہے کہ انہاں دا نو-لیبرل تانا-بانا
 آتے منافیاں دی دوڑ وچ سرکار ولوں انہاں دی کیتی
 جاندی مدد کیویں لوکاں دا نقصان کردی ہے۔
 کایہدے کر کے ساڈی جنگلات ہن موت دا اکھاڑا بن گیا ہے کہ
 پریس کانفرنس وچ میکن نے رپورٹراں نوں دسیا، کہ
 ایہ سنسار وچ سبھ توں بہوتیا خطرناک کتا تاں پہلاں
 ہی ہے کہ

مِیْکِن رِپورٹ وِچ دَسدا ہِے کِہ ۱۹۸۰ توں مِگروں دے پندراں
 سالان توں (جس ویلے کتھت فری ٹریڈ چالو ہویا سی) جنگلات
 صنعت وِچ سْتنتر ٹھیکیداراں دی بہرمار ہو گئی ہِے جنہاں دی
 نمائندگی اوہدی جتھبندی کردی ہِے۔ اوس ویلے توں لے کے
 اِس صنعت وِچ آپنی ہاک بندے دی کمپنی بنا کے کے سْتنتر
 ٹھیکے دار بنے بغیر کم لہنا لگ پگ اسمبھو ہو گیا ہِے۔
 وڈیاں وڈیاں کمپنیاں نے لکڑہاریاں نوں سْتنتر ٹھیکے دار
 بن تے مجبور کر کے آپنے مُنافیے ہور وی ودھا لئے ہن
 کیونکہ جدوں کسے لکڑہارے دے سٹ لگدی ہِے جاں موت ہو
 جاندی ہِے تاں اجاریدار ورکرز کنپنیشن بورڈ دا خرچہ ہور
 وڈھ جاندا ہِے۔ رِپورٹ دسدی ہِے، کسْتنتر ٹھیکے دار اِس ویلے
 اک اجیہے مزدور توں وڈھ ہور کجھ نہیں جو سند وی
 آپنے لیاؤندا ہِے اتے ڈبلیو قایفقئیہ دا خرچہ وی آپنے
 پلّیوں کردا ہِے۔ مزدوراں نوں اک بندے دی کمپنی بناؤن
 لئی مجبور کرن دی ریت ہن اپنی پرچلت ہو گئی ہِے کہ بریٹیش
 کولنیا وِچ گھٹ ہی کمپنیاں ہن جہدے وِچ اک توں
 بہو تے لکڑہارے کم کردے ہن اتے اوناں دی یونیئن
 یونائیٹڈ سٹیل ورکرز آئی ڈبلیو کونسل نوں باقی بچدے لکڑہاریاں
 دا درجہ برقرار رکھن لئی مڑ مڑ کے انہاں کمپنیاں نال
 لڑنا پیندا ہِے۔

کساڈے وچوں بہو تے آپنیاں کمپنیاں بناؤن دے چکر وِچ

نہیں سی پینا چاہندے لیکن لیکن مجبور کر دتے گئے ہاں
کیونکہ ایہدے بغیر جنگلات دی صنعت وچ اپنی نوکری بچاؤئی
تے کرنی بہت مشکل سی۔

آئیقدبلیوقتیقہ دے اک بلارا، جہنے بیقشی دی جنگلات انڈسٹری
اندر سیفٹی دے مسلے تے ۲۰۰۲ وچ اک رپورٹ لکھی،
دھیان دواؤندا ہے کہ ٹھیکیداراں اتے چھوٹے ٹھیکیداراں
دی صحت اتے حفاظت دی ذمہ واری صنعت وچلے اجاریداراں
سیر ہونی چاہیدی ہے۔ نکی وڈیاں کمپنیاں لکڑ کٹائی دے
کم دے اک خاص مرہلے وچلا کم، درخت وڈھن دا کم جو
کہ سبھ توں خطرناک کم ہے آپ نہیں کردیاں۔ اوس نے دسیا
جے کسے جنگل نوں وڈھن دا لسنس تہاڈے کول ہے تاں
جنگل وچ کم کرن والیاں دی صحت اتے حفاظت دی ذمہ واری
وی تہاڈے ہی سیر ہونی چاہیدی ہے۔ وڈیاں کمپنیاں نوں
ایہ اجازت نہیں ہونی چاہیدی کہ حفاظت دی اپنی ذمہ واری
اواہ اپنے ٹھیکیداراں دے سیر پا دیں۔

کمپنیاں ولوں اپنے لکڑہاریاں توں پلہ جھاڑن دی اک تازہ
مثال لوکل ۲۱۶۱ ولوں ۲۰۰۳ وچ پیش کیتی گئی اک رپورٹ
وچ ملدی ہے۔ ایہدی ویب سائٹ اتے پئی اک لکھت
وچ دسیا گیا کہ سویارہاؤزر سوچدا ہے کہ اوناں نے کوسٹ
ماسٹر ایگریمنٹ دے کنٹریکٹنگ آؤٹ آرٹیکل تہت اپنی ذمہ واری
توں بچن دا اک نواں ڈھنگ لبھ لیا ہے۔ کمپنی دے کرمچاریاں

دی تہاں لین لئی ٹھیکیداراں نوں لیاؤن دی تہاں اوہ کامیاں
 نوں اک نویں کمپنی وچ بھیجن دی کوشش کر رہے ہن۔
 اپنے پورٹ میکنیل ڈویزن وچ، ویارہاؤزر نے اپنے کامیاں
 نوں دسیا کہ ہن کمپنی نے رگھ وڈھن دا کم آپ کرنا
 چھڈ دینا ہے۔ پورٹ میکنیل ڈویزن دے ورکراں نوں ۲۴
 مارچ ۲۰۰۳ تک دا سماں دتا گیا کہ س فیصلہ کرو کہ
 نویں انپلائر (کوسٹ پھوریسٹ انڈسٹری لمیٹڈ) کول کم کرنا
 ہے کہ کمپنی دے کسے ہور حصے وچ کم تے بھیج دیئے۔
 کوسٹ پھوریسٹ انڈسٹری لمیٹڈ اک یونیٹن رہت کمپنی ہے اتے
 مزدوراں لئی اوہدے کول پینشن پلین تے ہیلتھ ویلفیئر
 پلین وی نہیں ہن۔

ڈیلیوقایفقتیہ رپورٹ اجیہے بہت سارے تتاں دی نشانیدیہی
 کردی ہے جو جنگلات دے اجاریداراں دے بہو تے منافیہ بناؤن
 دی لالسا نال تعلق رکھدے ہن اتے مزدوراں دی حفاظت
 لئی خطرہ پیدا کردے ہن۔ ایہ کہندی ہے س بہوتیا کم نییڑن
 لئی دبا پائوٹا اک اجیہا تت ہو سکدا ہے جو بیقشی
 وچ رگھ وڈھن والیاں نال ہندے حادثیاں وچ وادھا
 کردا ہووے۔

ٹھیکے تے کم کرن دا سسٹم مزدوراں وچ مقابلہ تیز کردا
 ہے۔ س حقیقت ایہ ہے کہ گھٹ توں گھٹ ٹھیکے اتے رگھ
 وڈھن دا کم کرنا پین کر کے کم بہت تیزی نال کرنا پیندا

جو حفاظت نال آتے سٹ پھیٹ توں بچ کے کم کرن نوں ہور
 وی مُشکل بناؤندا ہے۔ں رپورٹ وچ کیہا گیا ہے کہ ں میں
 ایہ کم سستے وچ کر سکدا ہاں دا ایہ روایا سارے رگھ
 وڈھن والیاں دی سلامتی نوں ہور وی خطرہ کھڑا کردا ہے۔
 رپورٹ وچ ہور دسیا گیا ہے کہ بہت سارے رگھ وڈھن
 والے آپنی سٹ پھیٹ دی رپورٹ نہ کرن لئی دباہ ہیٹھ ہن
 آتے کئی واری لگی ہوئی سٹ نوں ٹھیک ہون لئی لوڑیندا
 وقت دین لئی کم توں چھٹی وی نہیں کردے جہدی بدولت اوناں
 دے اپنے وی ہور سٹاں لگن دی سمبھانا ودھدی ہے تے
 لاگے کم کرن والیاں دے سٹ لگن دا خطرہ وی ودھدا ہے۔
 وڈھے ہوئے رگھاں نوں جلدی جلدی باہر لے جان دی دوڑ
 وچ کمپنیاں دوجے مزدوراں نوں رگھ وڈھ کے سٹن والیاں
 دے بہوتیا نزدیک کم کرن لئی مجبور کردیاں ہن جہدے نال
 دوواں دی ہی سلامتی نوں خطرہ پیدا ہندا ہے۔ رپورٹ دسدی
 ہے کہ کیویں خاص قسم دے رگھ چن چن کے وڈھے جا
 رہے ہن، آتے جوویں جوویں صوبے دے بہوتے
 رگھ وڈھ ہو رہے ہن تاں ہور رگھ وڈھن واسطے
 ہور وی اتانہ آتے دور دور دے علاقے وچ جانا پے
 رہیا ہے، وڈھے جا رہے رگھاں دی موٹائی نوں گھٹایا
 جا رہیا ہے، آتے کمپنیاں رگھ وڈھن والیاں نوں رگھ
 وڈھ کے سٹن دے ہور وی خطرناک طریقے اختیار کرن لئی

مجبور کر رہیاں ہن جویں کہ دھرتی دی کھچّ دے اُلٹ
 درخت گراؤئا۔ اِس سبھ کاسے نال کم دے حالات پور وی
 خطرناک بندے ہن۔ جنگل وچ سڑکاں بناؤن والیاں اتے
 لکڑی کٹن دے بہارے سنداں نال کیتی گئی بہن توڑ وی رگھ
 وڈھن والیاں دے سٹاں لگن دا کارن بندی ہے۔ اِس ویلے
 کمپنیاں رگھ واڈھیاں نوں چڑھائی اتے اک دوجے دے
 اُپر-تھلے کم تے لائی رکھدیاں ہن۔ چڑھائیاں اتے اک
 دوسرے دے ہیٹھاں اُپر رگھ وڈھن دا ایہ عمل موتاں دا
 کارن بن سکدا ہے کیونکہ اُپر وڈھ کہ سٹے ہوئے درخت
 ہیٹھاں ولّ نوں رڑھ کے ہیٹھاں کم کر رہے مزدوراں دی
 جان لے سکدے ہن۔

ستنتر ٹھیکیداراں دے طور تے کم کر رہے بہت سارے
 رگھ واڈھے تھوڑ چرے ٹھیکے دا کم کردے ہن اتے کوئی
 پتہ نہیں ہندا دے کہ اوناں نوں اگلے دن دا کم ملیگا
 وی کہ نہیں۔ اپنے خرچے کڈھ کے اوہ مساں ہی غریبی دی
 ستر دے قریب دی زندگی جیوندے ہن اتے ہمیشہ ڈر بنیاں
 رہندا ہے کہ ٹیکس کتھوں دتا جاویگا جہدی ذمّیواری وی
 اوناں دے ہی سر ہندی ہے اتے پور جَمینواریاں دا
 وی فکر ہندا ہے جو اوناں نوں کم تے پورا دھیان دین
 توں روکدا ہے۔ کمپنیاں اوناں اتے کم دے پور لمبے گھنٹے
 کم کرن اتے کئی کئی دن بغیر چھٹی دے کم کرن لئی دبا

پاؤندیاں جو کامیاں دی سلامتی نوں ہور خطرہ پیدا کردے
ہن۔

رپورٹ وچ کمپنیاں دے موجودہ رویئے ن خطرناک ہووے جاں
سُرکھیت، کم نیبژن لئی جو وی کرنا پوے کرو، دی نکھیدی
کیتی گئی ہے۔ سانوں نوکریاں جاں دا ڈر دے کے بلیک میل
کرنا بیقشی دیاں کمپنیاں دا ہن اک دستور بن گیا ہے
تے رگھ واڈھیاں نوں اوہ گجھ کرن لئی مجبور کیتا جا
رہیا جو اوناں لئی نقصان دائک ہے۔ چنگے بھلے مزدوراں نوں
نوکریاں توں صرف اس کرکے جواب دے دتا جاندا ہے کیونکہ
اوہ سیفٹی دا سوال اٹھا بیٹھے سن پر نوکری توں اوناں
دی برخاستگی لئی بہانہ سدا کوئی ہور ہی پیش کیتا جاندا
ہے۔ اس کرکے، باقی رگھ واڈھے ویکھ کے وی چپ رہندے ہن
کیونکہ اپنی نوکری جاں دا خطرہ اوہ نہیں لینا چاہندے۔

رپورٹ منگ کردی ہے کہ جنگلات دے اجاریداراں سر ایہ ڈمیواری
دتی جاوے کہ اوناں دے بھاڑے تے لئے ہوئے جنگلاں دی کٹائی
دے ٹھیکے دار جے اپنے جنگلات مزدوراں دی سلامتی یقینی نہیں
بناؤندے تاں اوناں دا کاروبار ٹھپ کر دتا جاوے۔ ایہ
رپورٹ تبدیلی لئی ہور وی کئی تجویزاں پیش کردی ہے جو
جنگلاں وچ رگھ واڈھن دا اتے لکڑ دا ہور کم کرن
والیاں دی صلاح نال بنائیاں گئیاں ہن جو ہر روز انہاں

حالاتاں وِچ کم کردے ہن۔ ایہ جنگلات مہکمے دی اتے ڈبلیوقایفقیئہ
دی نکھیدی کردی ہے جو جنگلات صنعت دے مزدوراں دی سلامتی
خطرے وِچ پاؤندے ہن۔

ڈبلیوقایفقیئہ کہندی ہے، ریشک اسپن بہوتیا کر کے ستنتر رگھ
واڈھیاں دی نمائندگی کردے ہاں پر رگھ واڈھیاں دے طور
تے صحت، سلامتی اتے عام بہلائی لئی ساڈی چنتا اناں واڈھیاں
لئی وی ہے جو کمپنیاں وِچ کم کردے ہن اتے یونیناں
دے میمبر ہن۔ ساڈے بہت سارے میمبر وی کسے نہ کسے
ویلے یونیناں دے میمبر رہے ہوئے ہن۔ جنگلات دی کٹائی
وِچ جتھوں تگ ہتھی رگھ وڈھ کے سُنن دا سوال ہے،
اک رگھ واڈھا اک رگھ واڈھا ہی ہے۔

رگھ واڈھیاں دی ایہ دشا اوس ماڑی ستھتی دی اک نُبویں
مثال ہے جہدا ساہمنا مُلک بہر دیاں ساریاں ہی صنعتاں
دے مزدور اس ویلے کر رہے ہن۔ رگھ واڈھیاں دی
مثال دسدی ہے کہ کیویں اجاریداریاں دی مڑ-ترتیبندی
جنگلات مزدوراں نوں آپنی ساجھی شکتی نوں ورتن توں روکن
دی کوشش کر رہی ہے۔ جنگلاں دی کٹائی دے ٹھیکیداراں دا ساہمنا
اوناں نوں اکلے اکلے کرنا پے رہیا ہے راک بندہ
اک کمپنیں جنہاں دی بہرتی تے چھٹی وڈے ٹھیکے دار آپنی
منمرضی نال کر رہے ہن۔ رپورٹ وِچ اوناں نوں رکڈھے
جا سکے والے کامں کیہا گیا ہے۔ کم تے رکھے تے کڈھے

جان وچ ایہ کامے اک دوسرے نال مقابلہ کرن لئی مجبور
ہن آتے اس طریقے نال اپنے جیون دے سانجھے معیار نوں
تھلے لجان لئی وی آتے یونیناں دے میمبر مزدوراں دے جیون
معیار نوں نیواں کرن دا وی وسیلہ بن رہے ہن۔ دوسرے
سنسار یڈھ مگروں جس تراں مزدوراں نوں اپنے سانجھے ہکاں
دی قانونی ماتتا نوں حاصل کرن لئی وڈا سنگھرش کرنا پیا
سی اوہیں ہی اک وار فر ایہ سنگھرش انہاں دے ساہمنے
کھڑا ہے۔ کم توں وقت سر سہی سلامت گھر آؤن دی بُنیادی
آس نوں پوری کرن لئی وی لگدا ہے کہ مزدوراں نوں اک
وار فر سنگھرش کرنا پینا ہے۔

اجاریداراں دیاں پیدا کیتیاں غیر محفوظ حالتاں وچ جنگلات
مزدوراں نوں کم کرن لئی مجبور کرن نال لگدیاں سٹاں تے
موتاں دی نکھیدی کرو!
جنگلات مزدوراں دی اس منگ نال ڈٹ کے کھڑھے ہوو کہ
پرانتک آتے پھیڈرل سرکاراں انہاں نردئی حالات نوں ختم
کرن!